

A festészet és a felületek

Ghyczy Dénes munkáiról

A festészetben a kifeszített vászon eredeti lapossága folyamatosan minden más fölé próbál kerekedni.

Clement Greenberg: Egy újabb Laokoón felé

Ghyczy Dénes műveinek központi problémája az épített tér és az ablak, valamint az általa megnyitott látvány viszonya a képhez, amely a szemlélő elé kerül.

A képek felület- és médiumreflexív attitűdjének előzménye a 2010 óta tartó *Into the Void* sorozat, mely festői, a kép anyagiságára jellemző felületproblémákat vet fel. A képeken álló, zuhanó, lebegő alakok nem valódi térben léteznek, hanem egy festői felületen, abban félig belemerülten (*Dancing Again*) vagy éppen annak formai logikájának engedelmessé (Age Dive). A kép felülete és a realista módon térbe komponált, virtuóz rövidülésben megfestett alakok ellentéte a sorozat központi témája.

Később, az *Artificial Nature* sorozatban ellentétből összhang vagy legalábbis kapcsolat lesz, a *Fountain* vízfelületének koncentrikus hullámai vagy a *Pool of Thought* vizuális törései mintha éppen azokat a hullámjelenségeket imitálnák, amelyek a képeken is látható medence felületén jelentkeznek. A mesterséges természet általában az urbánus tér metaforája, ennek megfelelően ebben a sorozatban több kép foglalkozik az építészet és a befogadó viszonyával. Az épületek mind egy jellegzetes stílus, a harmincas évek modernizmusának képviselői. Nagy, homogén felületek, a külső és belső tér elmosása jellemzik őket, lehetőséget adva Ghyczynek arra, hogy (az immár valós térbe) helyezett alakjainál megőrizze a korábbi képek felülettapasztalatait és hatásmechanizmusát. A sorozat szinte ars poetica szintű darabja a *When Real Days Break*, ahol a klasszikus ión oszlopok alkotta tornácon álló repussoir figura nem az elébe terülő tájat, hanem egy absztrakt festői felületet néz.

Ezt a gondolatot fejleszti tovább a 2017 óta tartó *Inside Outside* sorozat. A képeken jellemzően belső, zárt térben ülő figurákat látunk, akik ablakon keresztül néznek ki valamilyen festett tájra. A nagy üvegfelületeknek jelentős előzményük van a festői életműben, a 2011 és 2013 között készült *Echo Vision* sorozatában a kép tárgya és a festő/szemlélő tekintete között mintha prizmák vagy különleges prizmák helyezkednének el, ezek megsokszorozzák, megtörik a látványt. Az *Inside Outside* képek ennek megfelelően többszörösen összetettek. A néző egy olyan festői felületet néz, amely nemcsak magán viseli saját anyagiságának a nyomát (festékfoltok képében), de egyben olyan tér illúzióját is kelti, ahonnan egy megfelelő eszközön (az ablakon) keresztül egy másik térre nyílik kilátás. Olykor szerepelnek a képen alakok is, akik a tekintet útját mutatják (*Curzio's Dog vagy Guitar Monk*), máskor nem (*Kino International*), a festői és festett felületek játéka mindig komoly kihívás marad a befogadónak.

Gárdonyi László

32

Ghyczy Dénes: When Real Days Break

Ghyczy Dénes: Fountain

Gyözy Dénes: Dancing Again

Gyözy Dénes: Age Dive

Ghyezy Dénes: Pool of Thought